

Tisdagen den 2 Maj.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 24 och 25 April.

§ 2.

Föredrogs, men blef på begäran för andra gången bordlagdt Konstitutions-Utskottets memorial N:o 7.

Kammaren beslöt, enligt Herr Talmannens förslag, att detta ärende skulle till slutlig behandling företagas i sammanträdet nästa Lördag den 6 innevarande månad.

Vidare blefvo andra gången bordlagda Stats-Utskottets memorial och utlåtanden N:is 55—62 samt Särskilda Utskottets utlåtande N:o 2.

§ 3.

Förekom Herr Brunbergs, i sista sammanträdet fastställda, men då bordlagda, begäran om ledighet från riksdagsgöromålen:

Herr Gumælius: Då jag, mot hvad eljest inom Kammaren är vanligt, påyrkat bordläggning af en framställd ansökning om erhållande af ledighet från riksdagsgöromålen, torde det tillåtas mig att vid detta tillfälle få tillägga några ord i ämnet till hvad jag förra gången yttrade.

Jag ber då att först få upplysa, det jag lika litet, som flere af mina grannar på en långt tillbakasatt plats i salen, hörde namnet på den representant, som först begärde ledigheten, och att det således icke kunde ingå det aldra ringaste af personligt motiv i mitt yrkande om nämnda ansöknings bordläggande. Jag höll mig endast till saken.

Och denna anser jag vara af vikt. Redan vår grundlag stadgar i Riksdagsordningens 21 §, att den, som blifvit vald till riksdagsman för Andra Kammaren, icke får undandraga sig denna befattning, vare sig att mottagandet deraf är förenadt med fördelar eller olägenheter, med mindre han är öfverårig eller fullgjort sin riksdagsmannapligt eller har laga förfall. Men är man skyldig att mottaga riksdagsmannauppsdrag, lär väl dermed menas icke allenast att representanten skall komma upp till Riksdagen i behörig tid, utan äfven vara der närvarande, synnerligast under de viktigaste perioderna af densamma, så vidt icke giltiga skäl berättiga till ett motsatt förhållande. Och då det stadgas i 23 § samma grundlag, att den ledamot af Kammaren, som icke i rätt tid inställer sig vid Riks-

dagen, skall för hvarje dag han uteblifver, förlora tio riksdaler af arfvodet, samt ytterligare i 30 § säges, att Kammaren eger bestämma påföljd af böter till obegränsadt belopp för den ledamot, som ej i rätt tid inställer sig vid Riksdagen eller som eljest, utan Kammarens tillstånd, förfallolöst afhåller sig från riksdagsöfverläggningarne, så vågar jag påstå, att om detta gäller om början af riksdagen, så bör det med ännu mera skäl gälla om slutet deraf, då större vikt ligger uppå, att man är närvarande. Här är nu visserligen icke fråga om förfallolös frånvaro utan om erhållandet af ledighet under en tidrymd, efter hvars utgång riksdagsgöromålen sannolikt äro afslutade; men det sagda torde dock i viss mån härfå vara tillämpligt, och jag vill nu gå ett steg längre och tillåter mig uttala den mening, att Kammaren ej eger rätt, om än makt att nu bifalla ansökningen, om ej synnerligen viktiga skäl dertill föranleda. Jag anhåller, mine Herrar! i edert minne få återkalla Konstitutions-Utskottets härstädes den 13 sistlidne Mars behandlade utlåtande, hvari Utskottet afstyrkte en af Herr Gunnarsson väckt motion, att riksdagsman, som åtnjuter tjänstledighet, skall under ledigheten afstå motsvarande del af sitt arfvode. Efter en temligen vidlyftig diskussion biföll Kammaren detta utlåtande med 80 röster mot 52. (I parentes får jag säga, att detta röstetal, 80 mot 52, hvilket gör 132 röster, visar att redan vid den tiden icke så ringa antal ledamöter begagnar sig af ledighet.) Då Kammaren emellertid godkände detta Utskottets afstyrkande af motionen, så synes det mig naturligt, att Kammaren på samma gång äfven godkänt de under öfverläggningen genomdebatterade motiv, hvarpå detta afstyrkande stödde sig; och jag ber derföre få påpeka de hufvudsakligaste af dessa. Konstitutions-Utskottet erinrar, att då det ankommer på Kammaren att i hvarje fall pröfva, huruvida en framställd begäran om ledighet från riksdagsgöromålen grundar sig på tillräckliga skäl, samt att i motsatt fall afslå densamma, så bör en dylik pröfning, *der den med allvar förrättas*, innefatta säkrare garantier emot det af motionären befarade missbruket, än som på annat sätt kan åstadkommas. Sedan Kammaren beslutat godkänna denna motivering och det slut, hvartill Konstitutions-Utskottet på sådan grund kommit, kan jag icke — det upprepar jag — finna, att Kammaren eger rätt, isynnerhet vid denna period af Riksdagen, att utan omsorgsfull pröfning bifalla framkommande permissionsansökningar. Ty här föreligga för de par återstående veckorna många och viktiga frågor, hvilka jag icke behöfver för Eder, mine Herrar, påpeka, utan vill jag blott erinra, att åtskilliga ärenden ännu vid denna riksdag komma att blifva föremål för gemensamma voteringar mellan begge Kamrarna; och då vi veta, hur ofta det brukar väga på några få röster, huruvida ett högre eller ett lägre belopp skall genom sådan omröstning beviljas, så vore det icke välbeträkt af denna Kammare, inom hvilken man dock i allmänhet har att vänta sig de flesta rösterna för de lägre beloppen, att vid en tidpunkt, då dylika gemensamma voteringar förestå, lemna ett eller annat tiotal af sina medlemmar tjänstledighet, hvaraf följden kunde blifva, att vida högre belopp beviljades, än som vore öfverensstämmande med klokhet, skäl och rätt.

Detta i allmänhet taladt. Hvad nu särskildt den föreliggande ansökningen beträffar, nemligen den af Herr Brunberg framställda, om 14

dagars ledighet från den 3 Maj, så har jag varit framme vid talmansbordet och underrättat mig om de skäl, som föranlett densamma. Jag fann dessa skäl icke giltiga eller, rättare sagdt, jag fann inga skäl alls anförda; och vid sådant förhållande, huru obehagligt det än må vara att tillämpa en riktig grundsats strängt i ett särskildt fall, så nödgas jag hemställa, att Kammaren icke måtte lemna sitt bifall till Herr Brunbergs förevarande ansökning.

Herr Brunberg: Det är icke utan viktiga skäl som jag framställt min ansökning om erhållande af tjänstledighet. Jag skulle emellertid kunna inskränka mig till tio dagar, i fall Kammaren dermed kunde finna sig belåten.

Herr Jöns Rundbäck: Oaktadt den utredning den förste talaren gjort, kan jag icke utfinna anledningen hvarföre han begärt frågan om dessa permissionsansökningar på bordet. Men som det gäller en viktig principfråga, som Kammaren icke bör affärda utan att hafva utredt, så föreslår jag, att de nu föredragna permissionsansökningarna måtte remitteras till Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 2, der den ledamot af Kammaren, som föranlett att frågan kommit på tal, är ordförande.

Efter dessa yttranden gaf Herr Talmannen propositioner på de olika meningar som förekommit och förklarade sig finna ja öfvervägande för bifall till Herr Brunbergs anhållan. Votering blef emellertid begärd och sedan yrkandet på afslag antagits till kontraposition, företogs omröstning efter en så lydande voteringsproposition:

Den som vill, att den af Herr O. F. Brunberg sökta ledighet från riksdagsgöromålen skall af Kammaren bifallas,

röstas ja;

Den det ej vill,

röstas nej;

Vinner nej, är den sökta ledigheten af Kammaren afslagen.

Voteringen utföll med 33 ja mot 100 nej; och hade således Herr Brunbergs begäran blifvit afslagen.

Vid upptagandet dernäst af Herr *P. C. Anderssons* likaledes bordlagda begäran om ledighet tillkännagaf Herr Talmannen, att Herr Andersson anmält sig till återtagande af ifrågavarande ansökning, som vid sådant förhållande förklarades hafva förfallit.

Slutligen föredrogs den äfvenledes bordlagda ansökning, deri Herr *Bengt Bengtsson* anmält sig till ledighets erhållande.

Härvid anförde

Herr Bengt Bengtsson: Jag vill åtminstone hemställa till Kammarens ledamöter, huruvida det kan vara lämpligt att vid denna tid af

riksdagen neka permission, då det hittills har gått mycket lätt för sig att få sådan beviljad, ehuru jag icke ansett mig behöfva begära det, lika litet vid denna som vid den föregående riksdagen jag beviljat. Jag har icke försummat ett enda sammanträde hvarken vid föregående riksdagen eller vid denna, utan har jag varit intresserad att följa Riksdagens viktiga förhandlingar och alltid funnits på min plats. Jag hemställer till den ledamot, som väckt tal om denna permissionsfråga, om det kan vara så lämpligt att detta gjorts just af honom, hvars stol jag under åtskilliga sammanträden sett tom; det är möjligt att han kan sysselsätta sig med helt annat än riksdagsärenden, hvilka jag deremot med den största uppmärksamhet följt; och det är af sådan anledning jag nu begärt permission för de sednare dagarne. Jag vill icke citera de skrivelser, som i detta ämne kommit mig till handa från hemmet; de äro dock åtskilliga och har tillkommit för sjuklighets skull. Alla uttrycka den önskan, att jag, om möjligt vore, måtte kunna begifva mig af hem före riksdagens slut. Jag vädjar nu till de af Eder, mine Herrar! som haft permission både vid denna och föregående riksdagen, om Ni tycker det är rättvist att den ene får njuta af hvad den andre endast får åstunda!

Jag vidhåller min ansökning om permission; och blir den afslagen, så borde jag till nästa riksdag väcka motion om inrättandet af en sådan der fiskal eller hvad det kallas, som skall hafva uppsigt öfver och kontrollera om hvar och en är på sin plats och undersöka af hvad anledning en plats finnes tom.

Herr Törnfeldt: De af den siste talaren anförda skälen för hans permissionsbegäran finner jag föga giltiga. Jag anser det till och med litet opassande att i Riksdagens sista timme, då det ofta är af särdeles vikt att vara närvarande, begifva sig af. Det förefaller mig vara detsamma som att gå ur kyrkan innan presten läst välsignelsen.

Öfverläggningen var härmed slutad. Propositioner framställdes dels på bifall till Herr Bengtssons ansökning och dels på afslag derå. Då ja förklarades öfvervägande för det sednare yrkandet, begärdes votering, som försiggick enligt följande omröstningsproposition:

Den som vill, att den af Herr B. Bengtsson sökta ledighet från riksdagsgöromålen skall af Kammaren bifallas,

röstas ja;

Den det ej vill,

röstas nej;

Vinner nej, är den sökta ledigheten afslagen.

Röstsedlarne visade 20 ja mot 102 nej, i följd hvaraf den sökta ledigheten afslagits.

§ 4.

Herr Talmannen uppläste ett inlemnadt läkarebetyg, enligt hvilket Herr V. Rydberg var af sjukdom hindrad att bevista Kammarens förhandlingar.

§ 5.

Föredrogs och godkändes Lag-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 19, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning angående förändrad lydelse af 2 kap. 11 § Strafflagen.

§ 6.

Till bordläggning första gången anmälades:

Stats-Utskottets memorial och utlåtanden:

N:o 63, om anvisande af de i Regeringsformens 63 § föreskrifna kreditivsummor;

N:o 64, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående ett å staden Stettins vägnar framställt förlikningsanbud uti ett af samma stad mot Kongl. Maj:t och Kronan instämmt skuldfordringsmål;

N:o 65, med svar å återremisser samt förslag till sammanjemkning eller voteringspropositioner, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut uti åtskilliga frågor, rörande anslagen under Riksstatens Femte Hufvudtitel;

N:o 66, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående erforderliga medel till bekostande af inredning utaf de till embetslokaler åt Styrelsen för statens jernvägstrafik afsedda lägenheter uti nya stationshuset vid centralbangården i Stockholm;

N:o 67, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående erforderliga medel till anskaffande af rörlig materiel vid statens jernvägar;

N:o 68, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut, äfvensom meddelade återremisser rörande vissa delar af Stats-Utskottets utlåtande N:o 42, angående dels beviljande af anslag till stambanor, dels uppgörande och fastställande af plan för enskilda jernvägsanläggningar, samt anvisande af statsbidrag till dylika anläggningar;

Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 6, angående stämpelpappersavgiften;

Banko-Utskottets memorial:

N:o 13, angående 1:sta, 2:dra och 3:dje, samt 5:te och 6:te artiklarne i Bankoreglementet;

N:o 14,

N:o 14, angående instruktionen för nästkommande Riksdags Banko-Utskott;

Lag-Utskottets betänkande och utlåtande:

N:o 22, i anledning af återremiss af Utskottets utlåtande N:o 16, rörande väckt motion om ändring af 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken; och

N:o 23, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning angående fattigvården.

Kammaren beslöt, att dessa ärenden skulle sättas främst till föredragning i nästa sammanträde.

Kammarens ledamöter åtskiljdes kl. $\frac{1}{2}$ 4 e. m.

In idem
H. Husberg.

Onsdagen den 3 Maj.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Föredrogos, men blefvo på begäran andra gången bordlagda Stats-Utskottets memorial N:o 63 och utlåtande N:o 64.

§ 2.

Föredrogs Stats-Utskottets memorial N:o 65, med svar å återremisser samt förslag till voteringspropositioner, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut uti åtskilliga frågor, rörande anslagen under Riks-statens femte hufvudtitel.

Punkten 1.

Lades till handlingarne.

Punkten 2.

Voteringspropositionen godkändes.

Riksd. Prot. 1871. 2 Afd. 4 Band.